

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αθανάσιος Γεράνιος

Το μεγαλύτερο πρόβλημα των πυρηνικών είναι τα απόβλητα

«Ηέκρηξη πυρηνικής κεφαλίς ισχύος 100 μεγατόνων (πισχυρότερη ρωσική πυρηνική κεφαλή) θα προκαλέσει θάνατο τουλάχιστον σε 3 εκατομμύρια κατοίκους (λόγω του ωστικού, θερμικού και ραδιενεργού κύματος) με ισάριθμους τραυματίες», λέει μιλώντας στο ένθετο «Περιβάλλον» ο καθηγητής Πυρηνικής Φυσικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Αθανάσιος Γεράνιος.

Ο ίδιος θεωρεί ότι η πυρηνική ενέργεια και τα απόβλητα από αυτήν είναι μια μόνιμη πηγή ραδιενεργού μόλυνσης που το πυρηνικό λόγιο προσπαθεί να μεταφέσει με πράσινη ενέργεια.

Σε ό,τι αφορά τα σχέδια της Τουρκίας για την κατασκευή τεσσάρων αντιδραστήρων, επισημαίνει πως αν προχωρήσουν τα σχέδια, θα παράγει 80 τόνους πυρηνικών απόβλητων τον χρόνο. Αυτά θα πρέπει να μεταφέρονται ακτοπλοϊκώς σε μεγάλες αποστάσεις σε κέντρα επεξεργασίας πυρηνικών απόβλητων με πιθανό κίνδυνο να βιθιστούν από κάποιο απύχημα.

«Λόγω του μεγάλου κόστους μεταφοράς, ασφάλισης, διαχείρισης και φύλαξης των πυρηνικών απόβλητων, υπάρχουν υποψίες πως πλοία με ραδιενεργό φορτίο έχουν βιθιστεί στη Μεσόγειο και στο Ιόνιο Πέλαγος κάτω από ύποπτες συνθήκες», συμπληρώνει.

Με την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία ο αρχικός φόβος ήταν – και είναι ακόμη – μήπως ζήσουμε ένα δεύτερο Τσερνόμπιλ ή μία άλλη Φουκουσίμα εξαιπτίας της κατάστασης που έχει δημιουργηθεί στον πυρηνικό σταθμό Ζαπορίζια. Τώρα ο φόβος γίνεται ακόμη μεγαλύτερος εξαιπτίας των απειλών της Ρωσίας για χρήση πυρηνικών όπλων. Στην περίπτωση που κάποιος τρελός πατήσει το κουμπί τη επιπτώσεις θα υπάρχουν για την Ευρώπη και την Ελλάδα;

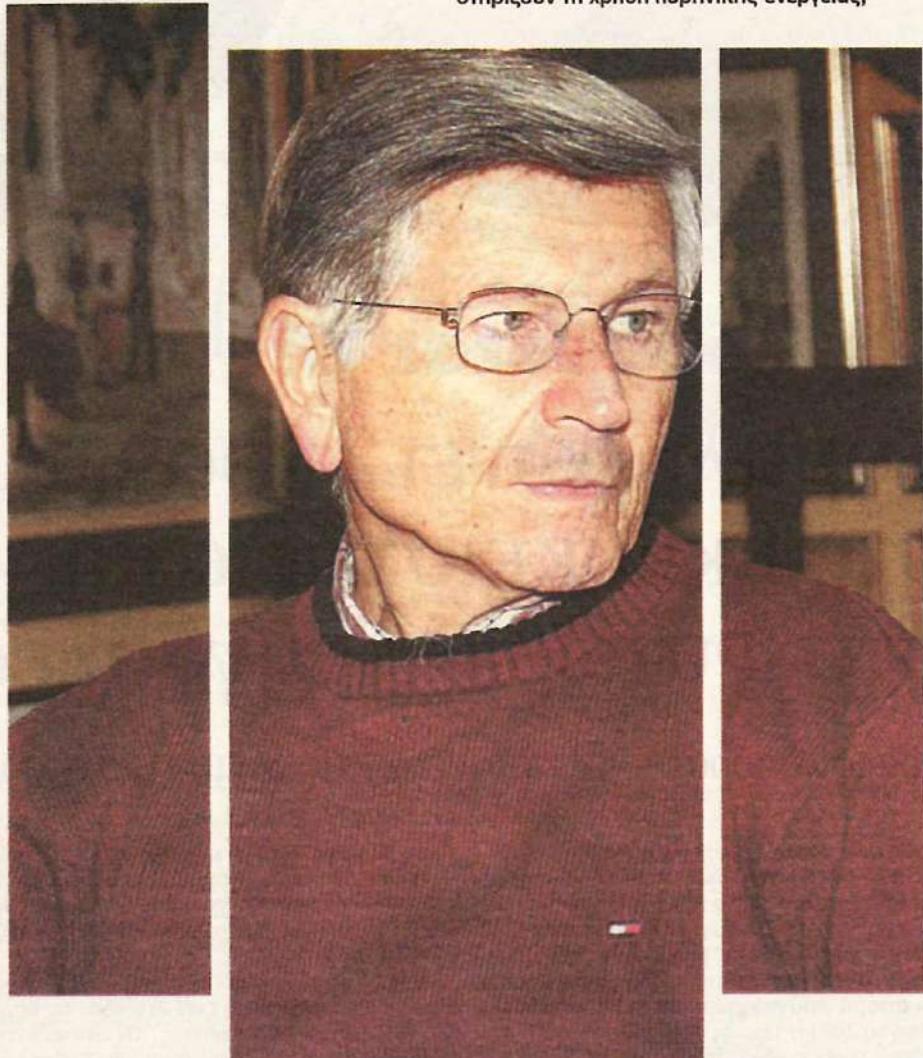
Σε έναν μη συμβατικό πόλεμο όπως αυτός ενός πυρηνικού, είναι πολύ δύσκολο να παραμείνουν τα όπλα σε χαμηλά επίπεδα εκρηκτικής ισχύος και είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα υπάρξει κλιμάκωση. Αν θεωρήσουμε ένα απλό σενάριο χρήσης πυρηνικής βόμβας ισχύος 1 κιλοτόνου με επιφανειακή έκρηξη στο κέντρο της Αθήνας, θα προκαλέσει 10.000 άμεσους θανάτους και 20.000 τραυματίες.

Επιπλέον, ο πληθυσμός που δέχθηκε ακτινοβολία πάνω από 500 rem θα πεθάνει τουλάχιστον κατά 50% και σε βάθος χρόνου θα υπάρξουν τραυματίες με ασθένειες καρκίνου από τη ραδιενεργό ακτινοβολία που δέχθηκαν.

Επίσης, έκρηξη πυρηνικής κεφαλίς ισχύος 100 μεγατόνων (πισχυρότερη ρωσική πυρηνική κεφαλή) θα προκαλέσει θάνατο τουλάχιστον σε 3 εκατομμύρια κατοίκους (λόγω του ωστικού, θερμικού και ραδιενεργού κύματος) με

ισάριθμους τραυματίες. Οι πιο πάνω τιμές είναι ενδεικτικές και προέκυψαν από το μοντέλο προσομοίωσης Nukemap, Alex Wellerstein, 2012-2024, <https://nuclearsecrecy.com/nukemap/>. Λέγεται ότι το 1983 ο πρόεδρος των ΗΠΑ R. Ρεγκανάτσιου ζήτησε να δει την τανιά «Η επόμενη ημέρα» η οποία καταδείκνυε τις τρομερές καταστροφές ενός πυρηνικού πολέμου μεταξύ ΗΠΑ και Σοβιετικής Ένωσης και σοκαρίστηκε τόσο πολύ, που σε συνεννόηση με τον M. Γκορμπατσόφ συζήτησαν την προοπτική κατάργησης των πυρηνικών πυραύλων μέσου βεληνεκούς (500-5.500 km), συμφωνία που υπέγραψαν έπειτα από τέσσερα χρόνια (INF).

Ποιο είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα των πυρηνικών και γιατί κάποιοι εξακολουθούν να υποστηρίζουν τη χρήση πυρηνικής ενέργειας;

66

Η Τουρκία με την ολοκλήρωση τεσσάρων αντιδραστήρων στο Akkuyu θα παράγει 80 τόνους πυρηνικών απόβλητων τον χρόνο. Αυτά θα πρέπει να μεταφέρονται ακτοπλοϊκώς σε μεγάλες αποστάσεις σε κέντρα επεξεργασίας πυρηνικών απόβλητων με πιθανό κίνδυνο να βιθιστούν από κάποιο απύχημα

Σήμερα, το μεγαλύτερο πρόβλημα των πυρηνικών είναι τα απόβλητα που ακτινοβολούν έως εκατομμύρια χρόνια. Το πρόβλημα αυτό γίνεται ακόμη μεγαλύτερο αν στα παραγόμενα από τη λειτουργία των πυρηνικών αντιδραστήρων προσθεθούν και τα πυρηνικά απόβλητα της διάλυσης τους. Τα επίσια πυρηνικά απόβλητα αντιδραστήρων ενός γιγαντιαίου ανέρχονται στους 20 τόνους. Πυρηνική ενέργεια - απόβλητα είναι μια μόνιμη πηγή ραδιενεργού μόλυνσης που το πυρηνικό λόγιο προσπαθεί να μεταφέσει με πράσινη ενέργεια. Η Τουρκία με την ολοκλήρωση τεσσάρων αντιδραστήρων στο Akkuyu θα παράγει 80 τόνους πυρηνικών απόβλητων τον χρόνο. Αυτά θα πρέπει να μεταφέρονται ακτοπλοϊκώς σε μεγάλες αποστάσεις σε κέντρα επεξεργασίας πυρηνικών απόβλητων με πιθανό κίνδυνο να βιθιστούν από κάποιο απύχημα.

Λόγω του μεγάλου κόστους μεταφοράς, ασφάλισης, διαχείρισης και φύλαξης των πυρηνικών απόβλητων, υπάρχουν υποψίες πως πλοία με ραδιενεργό φορτίο έχουν βιθιστεί στη Μεσόγειο και στο Ιόνιο Πέλαγος κάτω από ύποπτες συνθήκες.

Η ενέργειακή κρίση άνοιξε την όρεξη των υποστηρικτών της πυρηνικής ενέργειας. Τι νέα υπάρχουν από το... μέτωπο της εισαγωγής πυρηνικής ενέργειας από τη Βουλγαρία;

Από καιρό, υπάρχουν συζητήσεις συνεργασίας της Ελλάδας με τη Βουλγαρία για ανάκτηση πλεκτρικής ενέργειας από τον πυρηνικό σταθμό στο Κοζλοντού οπου κατασκευάζεται ένας νέος αντιδραστήρας.

Οι οικονομικοί μαγιά του έργου, η Βουλγαρία με κρατική επένδυση διέθεσε 250 εκατ. ευρώ, ενώ το συνολικό κόστος ξεπερνά τα 10 δις. για το ένα γιγαντιαίο πλεκτρικό ισχύος του αντιδραστήρα.

Γ' αυτό, η βουλγαρική κυβέρνηση αναζητά χορηγούς με αντάλλαγμα την παροχή πλεκτρικής ενέργειας. Η Ελλάδα δεν πρέπει να γίνει «χορηγός» στην κατασκευή αυτή, αυξάνοντας τους αντιδραστήρες στη γειτονιά μας και όλα τα πρόβλημα που απορρέουν από τη λειτουργία τους.

Ποια είναι αυτά;

- Μεγαλώνει η πιθανότητα πυρηνικού ατυχήματος πολύ κοντά στη χώρα μας.
- Λόγω της μεταφοράς πυρηνικών απόβλητων με πλοία υπάρχει ο κίνδυνος μόλυνσης της θάλασσας μας από τυχόν ναυάγια.
- Η Βουλγαρία έχει αρνητικό ιστορικό εγκατάλειψης κατασκευής αντιδραστήρων στο Μπελένε, κάτι που μπορεί να ξανασυμβεί.
- Στην καλύτερη περίπτωση θα είναι έτοιμος το νωρίτερο σε 10-12 χρόνια.
- Δίχως άλλο, θα δημιουργηθεί μια μακροχρόνια και έντονη ενέργειακή και οικονομική εξάρτηση της χώρας μας από τη Βουλγαρία.

Τι πιστεύετε; Οι υποστηρικτές της πυρηνικής ενέργειας έχουν κοντά μνήμη, έχασαν δηλαδή τι συνέβη πριν από 38 χρόνια στο Τσερνόμπιλ και πριν από 13 στη Φουκουσίμα;

Με δεδομένο τον πόλεμο μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας και την αύξηση της τιμής του πετρελαίου και του φυσικού αερίου αφενός και τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ταχύτερη μετάβαση στις πίτες μορφές ενέργειας αφετέρου, συστήθηκε η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στο ενέργειακο μείγμα η Συμφωνία αυτή υιοθετούσε και την πυρηνική ενέργεια βαφτίζοντάς την «πράσινη». Σε αυτήν την υιοθεσία ένθερμη ήταν η Γαλλία με το 80% της παραγωγής πλεκτρικής ενέργειας από πυρηνικούς σταθμούς, ενώ αντίθετη η Γερμανία, λόγω της κατάργησης όλων των πυρηνικών της αντιδραστήρων και της αντικατάστασής τους με ανεμογεννητρίες.

Στην ψηφοφορία πλειοψηφίφορες ήταν οι υποστηρικτές της πυρηνικής ενέργειας και της πυρηνικής ενέργειας απόβλητων της Βουλγαρίας που οποία υποστήριξε και η χώρα μας υπερψηφίζοντάς την. Συμπερασματικά, ενώ στην ΕΕ η κατάργηση των υλών ενέργειας, πετρέλαιο και φυσικό αέριο, λόγω μόλυνσης του περιβάλλοντος, είναι σε φάση υλοποίησης και αυτή των πίπων μορφών σε ταχεία ανάπτυξη, η δίθιμη «προσωρινή» χρήση πυρηνικής ενέργειας είναι εκτός από αμφιβολίασμα και επικίνδυνη.